

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 54/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Luknárom, Advokátska kancelária, Grösslingová 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Ncb 4/2015 z 31. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2015 doručená sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Ncb 4/2015 z 31. marca 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 6. júla 2015.

Zo sťažnosti vyplýva, že v právnej veci spoločnosti MONAQ Leasing, a. s. (ďalej len „žalobkyňa“), proti sťažovateľke ako žalovanej 1 a spoločnosti Office-assistance s. r. o., ako žalovanej 2 (ďalej len „žalovaná 2“) požadovala žalobkyňa určiť, že 1. záložné právo zriadené k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v obvode Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) zaniklo; 2. pohľadávka sťažovateľky zo zmluvy o úvere z 28. novembra 2005 v celom rozsahu zanikla; 3. pohľadávka žalovanej 2 zo zmluvy o úvere z 31. októbra 2006 v celom rozsahu zanikla; 4. záložné práva sťažovateľky k pohľadávkam žalobkyne registrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv 29. novembra 2005 zanikli; 5. záložné práva žalovanej 2 k pohľadávkam žalobkyne registrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv 31. októbra 2006 zanikli.

Konanie bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 10 C 20/2013. Vzhľadom na to, že sťažovateľka pri prvom úkone, ktorý jej patril, vzniesla námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu na prerokovanie žaloby v časti bodov 2 až 5 petitu, okresný súd v súlade s ustanovením § 105 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov platného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) skúmal aj všeobecnú miestnu príslušnosť. Okresný súd dospel k názoru, že nie je miestne príslušný na konanie vo vzťahu k petitu v bode 2 až 5 z dôvodu, že sťažovateľka, ale ani žalovaná 2 nemajú sídlo v obvode okresného súdu a sťažovateľka včas vzniesla námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu. Okresný súd preto postúpil vec Okresnému súdu Bratislava I (v zmysle upovedomenia o postúpení veci z 25. októbra 2014), kde bola vedená pod sp. zn. 37 Cb 138/2014.

V tejto súvislosti sťažovateľka zdôrazňuje, že v danom prípade nie je možné určiť miestnu príslušnosť podľa § 11 ods. 2 OSP, pretože nejde o situáciu, keď je miestne príslušných niekoľko súdov. Existencia viacerých miestne príslušných súdov môže totiž prichádzať do úvahy len v prípade spoločenstva účastníkov (subjektívnej kumulácie podľa § 91 OSP) alebo miestnej príslušnosti danej na výber (§ 87 OSP). V predmetnej veci však nejde o žiaden z uvedených prípadov.

Keďže Okresný súd Bratislava I svoju príslušnosť neuznal, vec predložil krajskému súdu ako súdu nadriadenému, aby v spore o miestnu príslušnosť rozhodol.

Uznesením krajského soudu č. k. 3 Ncb 4/2015-356 z 31. marca 2015 bolo vyslovené, že miestne príslušným súdom je okresný súd.

Sťažovateľka ďalej vyslovuje názor, že krajský súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 89 OSP, pretože každý zo žalobných nárokov zodpovedajúcich bodom 1 až 5 petitu je samostatným nárokom a týka sa inej zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a žalobkyňou, pričom na prerokovanie jednotlivých žalobných nárokov sú miestne príslušné rôzne súdy. Skutočnosť, že okresný súd je miestne príslušný na prerokovanie žaloby v časti bodu 1 petitu, neznamená, že by mohol byť súčasne miestne príslušným aj na rozhodovanie sporov týkajúcich sa existencie pohľadávok vzniknutých z úverových zmlúv a zo zmlúv o zriadení záložného práva k pohľadávkam žalobkyne uzavretých medzi sťažovateľkou a žalobkyňou, resp. že žalobkyňa by si mohla vybrať medzi okresným súdom (ako súdom miestne príslušným na rozhodovanie o bode 1 petitu) a súdom miestne príslušným na rozhodovanie o bodoch 2 až 5 petitu. Pritom navyše body 4 a 5 petitu sa netýkajú tých istých účastníkov ako bod 1. Zároveň body 3, 4 a 5 skutkovo, ale ani vecne nesúvisia s bodom 1.

Sťažovateľka poukazuje aj na to, že okresný súd nemá právomoc prerokovať žalobu v časti bodov 2 až 5 petitu, pretože na prerokovanie týchto sporov bola medzi sťažovateľkou a žalobkyňou dohodnutá právomoc rozhodcovského súdu a sťažovateľka pri svojom prvom úkone vzniesla aj námietku nedostatku právomoci okresného súdu na prerokovanie žaloby v časti bodov 2 až 5 petitu. Okrem toho bolo potrebné konanie v časti bodov 2 až 5 petitu zastaviť aj pre existenciu prekážky litispendencie, ktorú sťažovateľka takisto namietla vo vyjadrení k žalobe. Žalobkyňa totiž podala žaloby s petitom totožným, aký je uvedený v bodoch 2 až 5, aj na ďalšie súdy. Pri stotožnení sa s právnym posúdením krajským súdom by vyplynul absurdný záver, že podaním totožných žalôb na viaceré súdy by bola založená miestna príslušnosť všetkých týchto súdov na prerokovanie bodov 2 až 5 petitu. Takáto situácia by bola podľa sťažovateľky v absolútnom rozpore s princípom právnej istoty.

Proti uzneseniu krajského soudu č. k. 3 Ncb 4/2015-356 z 31. marca 2015 nie je prípustné odvolanie. Týmto uznesením je v zmysle § 105 ods. 3 OSP viazaný aj okresný

súd, ktorému uznesením krajského súdu bola vec postúpená. Je preto dôvodné predpokladať, že sťažovateľka bez zrušenia tohto uznesenia bude neúspešná aj pri namietaní nedostatku miestnej príslušnosti okresného súdu na prerokovanie bodov 2 až 5 petitu. Keďže uznesenie neobsahuje ďalšie odôvodnenie, sťažovateľke nie je zrejmé, z akého dôvodu krajský súd aplikoval ustanovenie § 89 OSP. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd nesprávnou aplikáciou tohto ustanovenia vylúčil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o všeobecnej miestnej príslušnosti, ktorú je súd povinný skúmať na základe námietky účastníka vznesenej pri prvom úkone vo veci. Takéto rozhodnutie podporuje špekulatívny postoj žalobkyne, ktorá podala rovnaké žaloby na viaceré súdy, a de facto to znamená, že právo účastníka vzniesť námietku miestnej nepríslušnosti zostáva bez akýchkoľvek právnych účinkov, resp. je mu takýmto postupom súdu odňaté jeho právo namietat' nedostatok miestnej príslušnosti súdu, ktorý si žalobca vyberie, hoci nejde o miestnu príslušnosť danú na výber v zmysle § 87 OSP.

Sťažovateľka sa nestotožňuje s krajským súdom, pretože zo žaloby nepochybne vyplýva, že každý z bodov 1 až 5 petitu je samostatným žalobným nárokom a žalobkyňa sa na ich základe domáha, aby okresný súd o každom nároku rozhodol samostatným určovacím výrokom. Sťažovateľka je toho názoru, že samotné podanie žaloby obsahujúce viaceré žalobné nároky nemá za následok založenie miestnej príslušnosti súdu vo vzťahu ku všetkým žalobným nárokom, ak by inak tento súd nebol príslušný na samotné prerokovanie uplatnených nárokov. Obdobne to platí aj pri fakultatívnom spojení vecí súdom podľa § 112 OSP, ktoré nie je možné v prípadoch, keď je potrebné vysloviť nedostatok vecnej alebo miestnej príslušnosti a vec postúpiť inému súdu. V danej veci je na konanie o bodoch 2 a 3 petitu miestne príslušný všeobecný súd sťažovateľky a na konanie o bodoch 4 a 5 petitu je miestne príslušný všeobecný súd žalovanej 2. Krajský súd teda rozhodol tak, že na konanie o bodoch 2 až 5 petitu určil miestne nepríslušný okresný súd, čím porušil právo sťažovateľky na zákonného sudcu. Skutočnosť, že žalobkyňa podala žalobu na miestne nepríslušnom súde, nemôže byť na ujmu práva sťažovateľky na zákonného sudcu.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„(i) Základné právo spoločnosti [REDACTED] (...), na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.3.2015, sp. zn. 3Ncb/4/2015-356 porušené bolo.

(ii) Základné právo spoločnosti [REDACTED] (...), na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.3.2015, sp. zn. 3Ncb/4/2015-356 porušené bolo.

(iii) Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.3.2015, sp. zn. 3Ncb/4/2015-356 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

(iv) Spoločnosti [REDACTED] (...), priznáva náhradu trov zastúpenia v sume 355,73 EUR, ktorú je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu Sťažovateľa(...), do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Sťažovateľka žiada tiež o vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia krajského súdu č. k. 3 Ncb 4/2015-356 z 31. marca 2015 a zároveň uložil okresnému súdu povinnosť vrátiť spisový materiál späť Okresnému súdu Bratislava I až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti.

II.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 3 Ncb 4/2015-356 z 31. marca 2015 vyplýva, že „Vo veci vedenej na Okresnom súde v Bratislava I. v Bratislave pod sp.zn. 37 Cb 138/2014, predtým na Okresnom súde Žiar nad Hronom, pod sp. zn. 10 C 20/2013 je miestne príslušným súdom Okresný súd Žiar nad Hronom. (§ 88 ods. 1 písm. h/ v spojení s § 89 O.s.p.).“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa  25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky . 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorsich predpisov (dalej len „zákon o ústavnom súde“) každý navrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého navrhu ústavný súd skúma, i dôvody uvedene v  25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na dalsie konanie. Podľa tohto ustanovená navrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, navrhy, ktoré nemajú nalezitosti predpisane zákonom, neprípustné navrhy alebo navrhy podane niekým zjavne neoprávneným, navrhy podane oneskorene, ako aj navrhy zjavne neopodstatnené moze ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovat za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti navrhu možno hovorit vtedy, ked namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dojst k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to bud pre nedostatok vzájomnej pricinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený navrh preto možno považovat ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posudit po jeho prijatí na dalsie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systemu všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým sudnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatnovani tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskumavat a posudzovat

ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľka je presvedčená, že krajský súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 89 OSP, pretože každý zo žalobných nárokov zodpovedajúcich bodom 1 až 5 petitu je samostatným nárokom a týka sa inej zmluvy uzavretej medzi sťažovateľkou a žalobkyňou, pričom na prerokovanie jednotlivých žalobných nárokov sú miestne príslušné rôzne súdy.

Ústavný súd poukazuje predovšetkým na platné a účinné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktorých aplikácia vo veci prichádza do úvahy.

Podľa § 11 ods. 2 OSP ak je miestne príslušných niekoľko súdov, môže sa konať na ktoromkoľvek z nich.

Podľa § 84 OSP na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 85 ods. 2 OSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v obvode ktorého má právnická osoba sídlo.

Podľa § 88 ods. 1 písm. h) OSP namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého je nehnuteľnosť, ak sa konanie týka práva k nej, ak nie je daná príslušnosť podľa písmena b).

Podľa § 89 OSP súd, ktorý je príslušný na konanie o určitej veci, je príslušný aj na konanie o veciach s ňou spojených a o vzájomných návrhoch odporcu, s výnimkou vecí uvedených v § 88 OSP.

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia, alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Podľa § 112 ods. 2 OSP ak sa v návrhu na začatie konania uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd veci spojil, môže súd niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie.

Ďalej ústavný súd poukazuje na niektoré svoje zásadné stanoviská v súvislosti so základným právom na zákonného sudcu.

Základné právo na zákonného sudcu treba pokladať za celkom neopomenuteľnú podmienku výkonu súdnej moci, keďže na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na strane druhej predstavuje pre účastníka konania záruku, že na rozhodnutie jeho veci sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred ustanovených zásad tak, aby bola zachovaná zásada pevného a náhodného pridelovania súdnej agendy, a aby bol vylúčený – pre rôzne dôvody a účely – výber súdov a sudcov „ad hoc“ (I. ÚS 239/04, II. ÚS 510/2012).

Procesný postup, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 ústavy a rozhodnutie vydané v takomto konaní preto nemôže byť ústavne akceptovateľné (III. ÚS 116/06, II. ÚS 510/2012).

Samotná skutočnosť, že sudcovia konajúci na okresnom súde a krajskom súde boli ustálení ako zákonní sudcovia postupom podľa platného rozvrhu práce, nepostačuje na záver o tom, že naozaj konali ako zákonní sudcovia. Prvoradou podmienkou správneho ustálenia osoby zákonného sudcu je totiž správne ustálenie vecnej, resp. miestnej príslušnosti konajúceho súdu. Iba taký sudca určený podľa rozvrhu práce, ktorý je sudcom vecne a miestne príslušného súdu ustanoveného zákonom, je zákonným sudcom v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. nezávislým a nestranným sudcom podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru (II. ÚS 283/09, II. ÚS 510/2012).

Ďalej je potrebné zaoberať sa otázkou ústavnej akceptovateľnosti tej skutočnosti, že uznesenie krajského súdu č. k. 3 Ncb 4/2015-356 z 31. marca 2015 z formálneho hľadiska obsahuje iba výrokovú časť, teda nie je v ňom osobitne začlenená časť uvádzajúca odôvodnenie uznesenia. Pritom z výrokovej časti (okrem samotného výroku) vyplýva aj to, že bolo rozhodnuté s poukazom na ustanovenie § 88 ods. 1 písm. h) v spojení s § 89 OSP.

Táto časť výroku má podľa názoru ústavného súdu charakter odôvodnenia.

Sťažovateľka v tejto súvislosti v podanej sťažnosti uvádza, že uznesenie neobsahuje „ďalšie odôvodnenie“, a preto nie je zrejmé, z akého dôvodu krajský súd aplikoval ustanovenie § 89 OSP.

Ústavný súd sa vo svojej doterajšej rozhodovacej praxi už viackrát zaoberal ústavnou akceptovateľnosťou takých rozhodnutí všeobecných súdov o otázkach príslušnosti, ktoré neobsahovali odôvodnenie. Stanoviská senátov ústavného súdu v tejto otázke sa výrazným spôsobom rozchádzajú. Vzhľadom na to prebehlo konanie podľa § 6 zákona o ústavnom súde, ktorého cieľom bolo zjednotenie odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu.

Z uznesenia ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2013-21 z 13. februára 2013, ktorým bol návrh na zjednotenie odchylných právnych názorov senátov zamietnutý, pretože žiadna z navrhovaných alternatív nezískala nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých sudcov, možno zistiť, že v zásade ide o dve rozdielne stanoviská.

Podľa jedného stanoviska absencia odôvodnenia uznesenia o miestnej príslušnosti nesignalizuje také porušenie základných práv, ktorého intenzita (vzhľadom na inak správne rozhodnutie) si vyžaduje zo strany ústavného súdu potrebu v tejto otázke autoritatívne rozhodnúť. Aj keď príslušné uznesenie explicitne neobsahovalo dôvody, avšak bolo z vecného hľadiska preskúmateľné a bola zistená jeho vecná správnosť, nie je daná potrebná ústavnoprávna intenzita pre zásah ústavného súdu (napr. III. ÚS 228/06).

Podľa druhého stanoviska musí byť rozhodnutie nadriadeného súdu o založení miestnej príslušnosti podľa § 105 ods. 3 OSP aspoň stručne odôvodnené, pričom absenciu odôvodnenia uznesenia nadriadeného súdu o založení miestnej príslušnosti nemožno nahradiť odôvodnením ústavného súdu, pretože by to znamenalo prekročenie právomocí ústavného súdu (IV. ÚS 57/2012).

Nemožno mať väčšie pochybnosti o tom, že z ústavnoprávneho hľadiska prísnejšie podmienky kladie už uvedené druhé stanovisko, podľa ktorého uznesenie o miestnej príslušnosti v zásade musí byť odôvodnené, a to aspoň stručne.

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie krajského súdu č. k. 3 Ncb 4/2015-356 z 31. marca 2015 spĺňa podmienku stručného odôvodnenia tým, že poukazuje na ustanovenie § 88 ods. 1 písm. h) v spojení s ustanovením § 89 OSP. Bod 1 petitu žaloby sa nepochybne týka práva k nehnuteľnosti, a keďže sporná nehnuteľnosť leží v územnom obvode okresného súdu, treba za miestne príslušný považovať v tomto bode okresný súd. Vzhľadom na to, že s konaním týkajúcim sa práva k nehnuteľnosti sú spojené aj konania o ďalších veciach, v zmysle § 89 OSP treba okresný súd považovať za miestne príslušný aj na konanie o týchto ďalších veciach, teda s ohľadom na body 2 až 5 petitu.

Možno uzavrieť, že v danom prípade z nesporných skutkových okolností a z poukazu na príslušné zákonné ustanovenia bolo možné utvoriť si dostatočný obraz o dôvodoch, ktoré viedli krajský súd k jeho rozhodnutiu. Na tomto závere nič nemôže meniť skutočnosť, že uznesenie krajského súdu z formálneho hľadiska nemalo v sebe osobitnú časť obsahujúcu odôvodnenie, keďže odôvodnenie bolo včlenené do výrokovej časti uznesenia.

Pri skúmaní vecnej správnosti uznesenia krajského súdu ústavný súd konštatuje, že krajský súd vychádzal z doslovného znenia ustanovenia § 89 OSP zakladajúceho miestnu príslušnosť jedného súdu v konaní o viacerých (spojených) veciach. Rovnaký záver možno vyvodiť aj z doslovného znenia ustanovenia § 11 ods. 2 OSP.

Sťažovateľ zastáva v danej otázke odlišný výklad, keďže podľa jeho názoru aplikácia § 89 a § 11 ods. 2 OSP v danom prípade neprichádza do úvahy.

Z knižnej publikácie Občiansky súdny rád. Komentár. I. díl, s. 141, spracovanej autorským kolektívom vedeným JUDr. Vlastimilom Handlom, CSc., a JUDr. Josefom Rubešom, vydanej vydavateľstvom Panorama Praha v roku 1985 v súvislosti s ustanovením § 11 ods. 2 OSP vyplývajú nasledovné názory:

„Odsek 2 rieši prípady, kedy právna úprava zákonnej miestnej príslušnosti umožňuje určenie niekoľkých súdov ako súdov príslušných. V takom prípade je možné konanie vykonať na ktoromkoľvek z nich. Ide tak o prípady všeobecnej miestnej príslušnosti (§ 84 – 86), ak je v tej istej veci niekoľko odporcov s rozdielnym všeobecným súdom, tak o prípady osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber (§ 87), alebo prípady spojenia vecí na jedno konanie (§ 89). Voľba medzi niekoľkými príslušnými súdmi prináleží spravidla navrhovateľovi; voľbu vykoná už podaním návrhu na začatie konania na zvolenom súde.“

V tej istej publikácii sa k ustanoveniu § 89 OSP uvádza (s. 392):

„Ustanovenie § 89 zakladá z dôvodov účelnosti a hospodárnosti konania osobitnú miestnu príslušnosť na konanie o veciach spojených a na konanie o vzájomných návrhoch odporcu. Túto príslušnosť upravuje tak, že súd príslušný na prejednanie určitej veci (bez ohľadu na to, či všeobecný alebo daný na výber) je zároveň príslušný na prejednanie vecí spojených a na prejednanie vzájomnej žaloby. Táto osobitná príslušnosť ostáva zachovaná i vtedy, keď odpadnú dôvody na spojenie vecí a súd bude naďalej konať oddelene (§ 11 ods. 1).“

Z knižnej publikácie Občiansky súdny poriadok. Komentár. I. díl, spracovanej autorským kolektívom vedeným JUDr. Markom Števčekom, PhD., vydanej vydavateľstvom C. H. BECK v roku 2009 na s. 33 v súvislosti s ustanovením § 11 ods. 2 OSP vyplývajú nasledovné názory:

„Existencia viacerých miestne príslušných súdov môže prichádzať do úvahy v prípade spoločného účastníkov (subjektívnej kumulácie podľa § 91) alebo miestnej príslušnosti danej na výber podľa § 87. Zákonná zásada, že sa môže konať na ktoromkoľvek

z viacerých miestne príslušných súdov, dáva žalobcovi právo rozhodnúť sa, na ktorý súd žalobu podá. Závisí iba od voľby žalobcu, ktorú nemusí nijako odôvodňovať. Vyberať tak môže len spomedzi súdov, ktoré sú na dané konanie miestne príslušné podľa zákonných kritérií. Právo voľby žalobcu medzi viacerými miestne príslušnými súdmi neexistuje vtedy, ak by sa voľbou obišli ustanovenia o výlučnej miestnej príslušnosti podľa § 88.“

Z pohľadu ústavného súdu možno konštatovať, že kým prvá skupina autorov zastáva stanovisko zhodné s krajským súdom, zatiaľ druhá skupina vyjadruje skôr názor prezentovaný sťažovateľkou.

Podľa názoru ústavného súdu výklady dotknutých ustanovení v napadnutom uznesení sa javia ako možné a ústavne konformné. Z toho zároveň vyplýva, že ústavný súd nemá dôvod do záverov krajského súdu zasiahnuť, keďže tieto nie sú arbitrárne, ale ani zjavne neodôvodnené. Okolnosť, že sťažovateľka má na vec iný názor, neznamena sama osebe bez ďalšieho porušenie označených práv.

Ústavnoprávnu akceptovateľnosť výkladu zastávaného krajským súdom podporuje aj ustanovenie § 112 ods. 2 OSP, z ktorého vyplýva právo navrhovateľa spojiť v návrhu na začatie konania viacero vecí. Dôvodom, pre ktorý konajúci všeobecný súd nemusí takéto spojenie vecí akceptovať, je, že sa veci na spojenie nehodia, a v takomto prípade môže všeobecný súd niektorú vec vylúčiť na osobitné konanie. Dôvodom, pre ktorý by navrhovateľ nemohol veci spojiť, nie je teda skutočnosť, že v jednotlivých veciach prichádza do úvahy odlišná miestna príslušnosť. Výnimku by tvoril, samozrejme, prípad, v ktorom by navrhovateľ napríklad uplatnil aj právo týkajúce sa nehnuteľnosti, avšak žalobu by nepodal na súde, v obvode ktorého sa nehnuteľnosť nachádza.

Na uvedených záveroch nič nemôžu zmeniť tvrdenia sťažovateľky, podľa ktorých vo vzťahu k niektorým bodom petitu žaloby nie je daná právomoc súdu (táto patrí podľa sťažovateľky rozhodcovskému súdu), resp. boli podané viaceré žaloby obsahujúce body 2 až 5 petitu na rôznych všeobecných súdoch.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2017